

Vergaderjaar 2021–2022

30 490

Kustwacht In Nederland

Nr. 40

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 december 2021

Inleiding

Met deze brief informeer ik uw Kamer, mede namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, over aanpassingen in omvang, budget en planning van het project Maritiem Operatie Centrum (MOC) Kustwacht Nederland.

Op 13 juli 2017 bent u door de Minister van Infrastructuur en Milieu en de Minister van Defensie geïnformeerd dat het huidige Crisis- en Coördinatie Centrum (CCC) en Maritiem Informatie Knooppunt (MIK) worden geïntegreerd in het MOC Kustwacht en de informatiesystemen van de Kustwacht worden gemoderniseerd om de informatiepositie en beeldopbouw van de Kustwacht te versterken (Kamerstuk 30 490, nr. 29). Hierdoor beschikken overheidsdiensten over geïntegreerde informatie en kunnen Kustwachttaken effectiever en efficiënter worden uitgevoerd.

Het project MOC Kustwacht omvat een ICT- en een vastgoedcomponent. Op 24 januari 2019 is uw Kamer door de Staatssecretaris van Defensie, mede namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, geïnformeerd over het BIT-advies van het toenmalige Bureau ICT-toetsing¹ over het ICT-deel van dit project en de wijzigingen die naar aanleiding van dit advies zijn doorgevoerd in de aanpak van het project (Kamerstuk 30 490, nr. 30).

Over de voortgang van dit project rapporteert het kabinet op het Rijks ICT-dashboard (met als huidige peildatum 31 december 2020).² Na de Kamerbrief uit 2017 en het BIT-advies uit 2018 hebben diverse ontwikkelingen geleid tot uitbreiding van de omvang, aanpassing van het budget en een langere doorlooptijd. Volgens de oorspronkelijke planning zou het project in 2022 worden afgerond. De planning is inmiddels verschoven

¹ Inmiddels opgevolgd door Adviescollege ICT-toetsing.

² <https://www.rijksictdashboard.nl/projecten/553801>

naar 2026. Verder is het projectbudget van circa € 97 miljoen toegenomen naar € 128 miljoen. In deze Kamerbrief licht ik deze ontwikkelingen nader toe.

Kustwacht Nederland

Kustwacht Nederland (hierna: Kustwacht) is een operationele organisatie die 24 uur per dag klaar staat voor dienstverlening, hulpverlening, crisisbeheersing en handhaving op de Noordzee. Zij voert deze taken uit vanuit het Kustwachtcentrum in Den Helder. De Kustwacht voert taken uit voor zes ministeries (Infrastructuur en Waterstaat, Justitie en Veiligheid, Financiën, Economische Zaken en Klimaat, Landbouw Natuur en Voedselkwaliteit en Defensie). Daarbij wordt intensief samengewerkt met negen Rijksdiensten, de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij (KNRM) en zestien veiligheidsregio's. De Raad voor de Kustwacht stuurt de Kustwacht aan. In deze Raad zijn de deelnemende ministeries vertegenwoordigd onder voorzitterschap van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat als coördinerend beleidsministerie. Het Ministerie van Defensie heeft de rol van beheerder van de Kustwacht.

Project MOC Kustwacht

De Noordzee wordt steeds drukker: het scheepvaartverkeer neemt toe en op zee worden nieuwe windmolenparken gebouwd. De bewaking van de EU-grens wordt intensiever en veiligheid is van steeds groter belang. De huidige middelen van de Kustwacht zijn verouderd, een innovatieslag is hard nodig. Het project MOC Kustwacht draagt zorg voor de vervanging van de informatie- en communicatiesystemen van de Kustwacht. Ook wordt nieuwe huisvesting voor de Kustwacht gerealiseerd op de defensielocatie «De Nieuwe Haven» in Den Helder.

In het nieuwe MOC zijn ICT en huisvesting met elkaar verweven. Informatie van alle Kustwachtpartners wordt hier bij elkaar gebracht en geanalyseerd. Door efficiëntere communicatie met het varend en vliegend materieel beschikken de betrokken overheidsdiensten over geïntegreerde informatie en verbeterde beeldopbouw voor Informatie Gestuurd Optreden. Kustwachttaken kunnen effectiever en efficiënter worden uitgevoerd. Zo kan de Kustwacht ook in de toekomst de veiligheid op de Noordzee waarborgen.

Het project MOC Kustwacht bestaat uit vier deeltrajecten:

- (1) vernieuwing van de operationele applicaties (IT-software);
- (2) vernieuwing van de werkplekdiensten en servercapaciteit (IT-hardware);
- (3) vernieuwing van de communicatiesystemen en sensoren (IT-verbindingen);
- (4) vernieuwing van de huisvesting (vastgoed).

Het Ministerie van Defensie voert de eerste drie deeltrajecten uit, in nauwe samenwerking met o.a. Rijkswaterstaat, Douane en Politie. Het vierde deeltraject, vernieuwing van de huisvesting, wordt gerealiseerd door het Rijksvastgoedbedrijf (RVB), onder aansturing van het Ministerie van Defensie.

Na de Kamerbrief uit 2017 en het BIT-advies uit 2018, is de planning van het project MOC Kustwacht afgestemd op de bedrijfsvoering van de Kustwacht om de taakuitvoering ook gedurende de implementatie te waarborgen. Dit resulteerde in een herijking van de integrale planning, waarmee de oplevering van het project van 2022 naar 2023 verschoof.

Na deze periode hebben diverse ontwikkelingen geleid tot uitbreiding van de omvang, aanpassing van het budget en een langere doorlooptijd van het project. Deze afwijkingen worden grotendeels veroorzaakt door wijzigingen in het vierde deeltraject, de vernieuwing van de huisvesting. Allereerst ga ik daarom in op de geconstateerde afwijkingen in het vierde deeltraject en de achterliggende oorzaken. Daarna ga ik in op de afwijkingen en achterliggende oorzaken in het ICT-deel van het project MOC Kustwacht.

Herijking planning deeltraject 4: vernieuwing van de huisvesting

Beleidsontwikkelingen, onder meer op gebied van het project «Wind op Zee» en *maritime security*, hebben geleid tot aanvullende huisvestingsbehoeften van de betrokken ministeries. Als gevolg hiervan heeft de Raad voor de Kustwacht in 2019 besloten tot het uitbreiden van de ruimte in de nieuwbouw voor:

- (1) het accommoderen van personele uitbreiding met 23 formatieplaatsen bij de Kustwacht en 17 ICT-formatieplaatsen voor beheer en doorontwikkeling;
- (2) uitbreiding van en wijzigingen in het takenpakket van de Kustwacht Nederland: professionalisering van de taak *Air Rescue Coordination Centre, pre-arrival-analyse*, handhavingstaken (handhavingstak, analyse-cel, Maritiem Informatie Knooppunt, Koninklijke Marechaussee), structurele inbedding training en opleiding, nieuwe bedrijfsvoering;
- (3) uitbreiding voor (toekomstige) extra werkplekken voor Maritieme Politie, *Vessel Traffic Management* en Rijkswaterstaat vaarwegmarkering;
- (4) extra capaciteit voor toezicht en handhaving middels o.a. nautische sensoren (*Radar/Automatic Identification System*) ten behoeve van de scheepvaartveiligheid in windmolenparken.

Door dit besluitvormingstraject verschoof de oplevering van de nieuwbouw met één jaar naar 2024. In april 2020 is formeel opdracht verstrekt aan het RVB voor de realisatie van de nieuwbouw. Op basis van een nieuwe inschatting van het RVB verschuift de oplevering van de nieuwbouw naar het eerste kwartaal van 2026. Dit komt door de twee opeenvolgende aanbestedingstrajecten die doorlopen moeten worden (ontwerp en realisatie gescheiden) en de eis dat alle ontwerpende en uitvoerende partijen moeten voldoen aan de Algemene Beveiligingseisen voor Defensieopdrachten (ABDO).

Financiële herijking deeltraject 4: vernieuwing van de huisvesting

Het accommoderen van bovenstaande uitbreidingen in de nieuwbouw heeft geleid tot een verhoging van het projectbudget. Het projectbudget voor het hele project MOC Kustwacht (vastgoed en ICT), inclusief risicoreservering, bedraagt nu ongeveer € 128 miljoen (prijsspeil 2021). Hierin is tevens het actualiseren van de oorspronkelijke vastgoedbehoefte op basis van (nieuwe) Rijksnormeringen en ontwikkelingen in de vastgoedmarkt verwerkt, alsmede prijspeilbijstellingen vanaf 2018. Het projectbudget voor het hele project MOC Kustwacht (vastgoed en ICT) bedroeg in 2017 ongeveer € 97 miljoen. Dit was opgebouwd uit een initiële investeringsraming van ongeveer € 50 miljoen, aangevuld met ongeveer € 47 miljoen voor vervangingsinvesteringen (ongeveer € 5 miljoen per jaar). De exploitatiekosten vallen nog altijd binnen de beschikbare budgetten, zoals gemeld in de Kamerbrief van 13 juli 2017 (Kamerstuk 30 490, nr. 29).

De benodigde uitbreidingen zijn grotendeels noodzakelijk voor de uitvoering van gezamenlijke Kustwachttaken. De kosten worden conform de reguliere verdeelsleutel «Verbetering Informatiepositie Kustwacht» toebedeeld aan de samenwerkende ministeries. Enkele uitbreidingen vallen buiten de gezamenlijke Kustwachttaken, deze worden gefinancierd door het aanvragend ministerie.

Herijking planning deeltrajecten 1–3: vernieuwing ICT

Ook de planning van het ICT-deel van het project is herijkt. Dit heeft twee oorzaken. In verband met cyberveiligheid zijn in 2020 extra beveiligingsmaatregelen getroffen in de ICT-projectarchitectuur. Verder zijn als gevolg van de coronacrisis de operationele werkzaamheden van dit project op locatie tijdelijk stopgezet en hebben de voorbereidingen van de implementatie vertraging ondervonden. In de huidige planning van het project wordt de eerste *release* van het nieuwe applicatielandschap begin 2022 opgeleverd en daarna in gebruik genomen. Dit is de meest omvangrijke en complexe mijlpaal van het project. In de periode na 2022 tot en met 2026 wordt de ICT verder doorontwikkeld. Na de oplevering vindt nazorg en reguliere doorontwikkeling van de ICT plaats door het Ministerie van Defensie als beheerder.

Vooruitblik

De eerste resultaten ter verbetering van het Informatie Gestuurd Optreden binnen het project MOC Kustwacht zijn geleverd. De herijkte planning van de nieuwbouw heeft geen gevolgen voor de door het project te leveren ICT-functionaliteiten. Deze functionaliteiten worden conform het BIT-advies stapsgewijs uitgerold op de oude locatie en verplaatst naar de nieuwe locatie, zodra de nieuwbouw beschikbaar is. De herijkte planning van de nieuwbouw leidt er wel toe dat Kustwacht Nederland langer dan verwacht gehuisvest blijft in de huidige locatie. Hierdoor zal de huidige huisvesting langer in stand moeten worden gehouden. Dit betekent dat de Kustwacht pas vanaf 2026 optimaal gebruik kan maken van de faciliteiten die de werkprocessen voor Informatie Gestuurd Optreden op de nieuwe locatie ondersteunen. Tot aan de oplevering van de nieuwbouw en de ICT-functionaliteiten, blijft de Kustwacht in staat haar operationele werkzaamheden uit te voeren.

De investeringen binnen dit project dragen bij aan de totstandkoming van een modernere en effectievere Nederlandse Kustwacht. Met de realisatie van dit project is de Kustwacht Nederland nog beter in staat om 24 uur per dag klaar te staan voor hulpverlening, crisisbeheersing en handhaving op de Noordzee.

Het project is gemandateerd aan de Defensie Materieel Organisatie. Over eventuele tussentijdse wijzigingen op gebied van product, tijd en geld, wordt uw Kamer geïnformeerd. Tevens rapporteert het kabinet over het project op het Rijks ICT-dashboard, dat periodiek wordt bijgewerkt.

De Minister van Defensie,
H.G.J. Kamp